

DOĞUMA HAZIRLIK VE DESTEK SINIFLARININ EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENME BEKLENTİLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF CHILDBIRTH PREPARATION AND SUPPORT CLASSES ON LEARNING EXPECTATIONS OF MIDWIFERY STUDENTS

Aysel BÜLEZ¹, Eylem TOKER², Deniz TUNCEL BERKTAŞ³

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Anabilim Dalı, Kahramanmaraş, Türkiye

²Tarsus Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Anabilim Dalı, Tarsus/Mersin Türkiye

³Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü/Nöroloji Anabilim Dalı, Kahramanmaraş Türkiye

ÖZET

Amaç: Sağlık eğitimi; teorik, teknik ve klinik bilgi ve beceri gerektiren, kombine bilgiye sahip olma sürecini kapsamaktadır. Doğuma hazırlık ve destek sınıfları da öğrencinin sınıf ortamında öğrenme ve klinik deneyimi arasında önemli bir köprüdür. Bu çalışmada uygulamalı sınıflarda verilen eğitimin ebelik öğrencilerinin öğrenme beklentilerini karşılayıp karşılamadığını ortaya koymak amaçlandı.

Gereç ve Yöntemler: Çalışma, 108 ebelik bölümü öğrencisi ile kesitsel olarak yürütüldü. Veriler yüz yüze anket formu aracılığı ile toplandı. Elde edilen veriler SPSS 25.0 istatistik programı kullanılarak çözümlendi.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21.7±2.45 (min:19-max:35) bulundu. Katılımcıların %63.9'u ebelik bölümü 3. sınıfta okumaktadır. Öğrencilerin, eğitim öncesi daha önce doğuma hazırlık ile ilgili almış olduğu bilgileri uygulama imkânı bulma durumu ve yine daha önce doğuma hazırlık ile ilgili uygulamalarını yeterli bulma durumu açısından istatistiki olarak anlamlı fark bulunmuştur (p=0.000). Ebelik Bölümü öğrencilerinin doğuma hazırlık eğitimine ilişkin beklentileri; eğitimin interaktif, transkültürel odaklı ve uygulanabilir olmasıdır. Öğrencilerin %95.4'ü fakültede açılan gebe okulunun doğuma hazırlık eğitimi ile ilgili beklentilerini karşıladığını ifade etmiştir.

Sonuç: Uygulama imkânı sunulan doğuma hazırlık ve destek sınıflarında; öğrencilerin dersi tercih etme, derse devamlılık ve derste aktif rol alma durumlarında klasik sınıf ortamına göre artış gözlemlenmiştir. Aynı zamanda dersi uygulama imkânı bulan öğrencilerin klinik ortamda da öğrendiği bilgileri uygulamaya istekli olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Destek Sınıfları, Doğuma Hazırlık Sınıfı, Ebelik Eğitimi, Gebe Okulu, Sağlık Eğitimi

ABSTRACT

Aim: Health education; It includes the process of having combined knowledge that requires theoretical, technical and clinical knowledge and skills. Birth preparation and support classes are also an important bridge between student learning in the classroom and clinical experience. In this study, it was aimed to reveal whether the education given in practical classes meets the learning expectations of midwifery students.

Material and Methods: The study was conducted cross-sectionally with 108 midwifery students. Data were collected through a face-to-face questionnaire. The obtained data were analyzed using SPSS 25.0 statistical program.

Results: The mean age of the students participating in the study was 21.7±2.45 (min:19-max:35). 63.9% of the participants are studying in the 3rd grade in the midwifery department. A statistically significant difference was found in terms of the situation of students having the opportunity to apply the knowledge they had previously received about preparation for childbirth before the education and the situation of finding their previous practices related to birth preparation sufficient (p=0.000). Expectations of midwifery students regarding preparation for childbirth education; education is interactive, transculturally oriented and applicable. 95.4% of the students stated that the pregnant school opened in the faculty met their expectations about childbirth preparation education.

Conclusion: It has been observed that the interactive implementation of the subjects that include application in birth preparation and support classes and midwifery education in the laboratory environment, the preference of the students outside the classical classes, their attendance and taking an active role in the lesson have increased. At the same time, it was observed that the students who had the opportunity to practice the course were willing to apply the knowledge they learned in the clinical environment, and their communication with the mentor midwives, nurses and women who came to receive service in the clinic improved positively.

Keywords: Childbirth Preparation Class, Health Education, Midwifery Education, Pregnant School, Support Classes.

Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Aysel BÜLEZ, Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Anabilim Dalı, Kahramanmaraş, Türkiye **E-mail:** ayselbulez@hotmail.com

Bu makaleye atıf yapmak için / Cite this article: Bulez A, Toker E, & Tuncer Berktaş D. (2023). Doğuma Hazırlık ve Destek Sınıflarının Ebelik Öğrencilerinin Öğrenme Beklentileri Üzerine Etkisi. *The Journal of World Women Studies*, 2023; 8(1), 01-08. <http://doi.org/10.5281/zenodo.7788696>

* Bu çalışma bir araştırma projesi olup, KSÜ Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinasyon Birimi tarafından 23.501,47 TL fon ile desteklenmiştir.

GİRİŞ

Doğum Öncesi Bakım (DÖB), 1987 yılında Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından uygulamaya başlatılan güvenli annelik yaklaşımı programı için vazgeçilmez bir uygulama olarak kabul edilmiştir (WHO, 2003). DÖB' da sağlık personelinin özellikle de ebelerin rolü; kadınların gebelikleri süresince sağlıklarını koruma, geliştirici aktiviteler yapmalarını teşvik etme, hastalıkları önleme, hastalık durumunda bakım verme, gebelik süresince eğitim alma, gebelik, doğum ve doğum sonu dönemlerde öz bakımları ve yenidoğan ile ilgili bilgi ve beceri kazanmalarını sağlama gibi hizmetlere ulaşmalarını sağlamaktır. Benzer şekilde, Barselona Anne ve Yenidoğan Hakları Bildirgesi'nde (2001), DÖB eğitiminin önemi üzerinde durulmuş ve bildirgede; her kadının üreme sağlığı, gebelik, doğum ve yenidoğan bakımı konusunda yeterli eğitim ve bilgi alma hakkının olduğu belirtilmiştir. Aynı zamanda sağlık personelinin ve ebeveynlerin doğuma hazırlık sınıflarına katılmalarının teşvik edilmesine dikkat çekilmiştir (Atasay ve Arslan, 2001).

Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA) verilerine göre sırasıyla; ülkemizde DÖB alan gebe oranı 2013 yılında %97 iken 2018 yılında %1 gerileyerek %96 olarak belirlenmiştir. Ancak hizmet kullanımında ve hizmete ulaşmada bölgeler ve yerleşim yerleri arasında farklılıklar olduğu görülmüştür (TNSA, 2013; 2018).

Sağlık Bakanlığı bu eksikliği giderebilmek için öncelikle 2011 yılında "Anne Dostu Hastane Programı"nı başlatmış, ardından 2014 yılında tüm birinci ve ikinci basamak sağlık kuruluşlarında gebe eğitim sınıflarının oluşturulmasını gerekli görmüştür (KHGM, 2019).

Ailelerin kişisel ihtiyaçları doğrultusunda bakım ve hizmet veren modifiye doğum öncesi eğitim sınıfları 1930'lu yıllardan başlayarak günümüze kadar gelmiştir (Dinç vd., 2014). Bu sınıfların sağlığa yönelik pozitif yönde katkıları olduğunun kanıtlanması ile sınıflara talep oluşmuş ve buna yönelik sayıları gün geçtikçe artmıştır. Farklı dönemlerde ve farklı akımların etkisi ile Dick Read, Lamaze, Bradley, Leboyer ve Hypnobirthing olarak da isimlendirilen doğum öncesi eğitim sınıfları oluşturulmuştur. Bu sınıfların amacı, anne ve baba adaylarının; gebelik, doğum ve doğum sonu dönem hakkında bilinmezlerine cevap vermek, onları ebeveynliğe hazırlamak aynı zamanda verilen eğitim ve uygulanan egzersizler ile kadının doğum ağrısını kontrol altına almasını sağlayarak, rahat ve tatminkâr bir doğum deneyimi yaşamasını sağlamaktır (Büleç vd., 2018; Kadayıfçı, 2005).

Gebelik, doğum ve doğum sonu sürecin sağlıklı sürdürülebilmesi için kadının bu dönemlere ilişkin gerekli bilgi ve becerileri kazanması önemlidir. Anne ve baba adaylarının ebeveyn olma yolunda bilgilendirilmeleri için en uygun dönem doğum öncesi dönemdir. Gebeliğin erken dönemlerinden başlayarak anne ve baba adaylarının doğuma hazırlık eğitimlerine katılması doğum ve doğum sonrası dönemin sağlıklı geçirilmesine, kadın ve ailesinin yaşam kalitesinin yükseltilmesine katkı sağlayacaktır (Dinç vd., 2014).

Ebelik eğitiminde; bilgi, beceri kazandırılması ve geliştirilmesi için pek çok eğitim stratejisi kullanılmaktadır. Bu nedenle sürecin her basamağında aktif rol alan ebeler eğitimleri sürecinde bahsi geçen konularda donanımlı olarak mezun olmak zorundadırlar. Literatürde ebelik öğrencileriyle gebe eğitim modelleri üzerine yapılan çalışmalar sınırlıdır. Tandoğan ve ark.(2020)'nin yapmış olduğu çalışmada öğrenciler doğum öncesi hazırlık sınıfı felsefelerinden biri olan Lamaze eğitiminin lisans eğitim düzeyinde verilmesinin uygun olduğunu söylemişlerdir (%75.7) (Tandoğan vd., 2020). Ebelik lisans eğitimlerinde Lamaze felsefesi eğitiminin verilmediğini (%75.7) ve hepsinin bu eğitimi almak istedikleri görülmüştür (%100) (Kadayıfçı, 2005). Bu felsefe doğuma hazırlık sınıfları içerisinde öğretilen tek felsefe değildir aynı zamanda yukarıda da bahsedildiği gibi; hypnobirthing (hipnozla doğum), mindfulness (farkındalıkla doğum), braedly eş desteği, müzikoterapi, suda doğum gibi birçok method da bu sınıflarda aktif bir şekilde öğretilmektedir.

Uygulamalı dersler için gerekli olan psiko-motor (devimsel) becerilerin kazandırılması ebelik öğretiminin önemli bir parçasıdır. Son yıllarda öğrenci kontenjanlarının artırılması ve uygulama alanlarındaki sınırlamalar nedeniyle derslerin uygulamaları klasik sınıf ortamında ya da yeterli donanıma sahip olmayan laboratuvarlarda gösterilmeye çalışılmaktadır (Aslantekin vd., 2021). Bu durumun öğrencinin konuyu tam olarak kavrayamamasına ve gösteriminin istendiğinde de yeterli özgüvene sahip olmamasına neden olduğu düşünülmektedir.

Uluslararası eğitim rehberleri ve mesleki ulusal çalıştaylar ebelik eğitimi için standart geliştirmiş teorik bilgilerin laboratuvar ve klinik uygulamaları ile pekiştirilmesini ortaya koymuştur (ICM, 2013; Luyben, vd., 2020; EUÇEP, 2016). Teorik bilgiyi kullanabilmek için gerekli sınıf

ortamlarının sağlanması ile eğitimin kalitesinin artacağı da belirtilmiştir. (Işık ve Küğçümen, 2021; Down, 2008).

Çalışma, Ebelik Bölümü öğrencilerine; gebelik, doğum ve doğum sonu döneme ilişkin konularda aldıkları eğitimi klinik öncesi uygulama imkânı sağlamanın, öğrencilerinin öğrenme beklentilerini karşılayıp karşılamadığını ortaya koymak amacı ile gerçekleştirildi.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırma Eylül 2021-Şubat 2022 tarihlerinde Akdeniz bölgesinde bir Devlet Üniversitesine ait Sağlık Bilimleri Fakültesinin (SBF) Ebelik Bölümünde kesitsel olarak yürütüldü.

Araştırmanın evrenini; Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü öğrencileri (N:359) oluşturdu. Çalışmada örneklem grubunda ise; 2021-2022 eğitim öğretim yılı güz ve bahar dönemlerinde Doğum ağrısı yönetimi, doğum öncesi eğitim yaklaşımları, alternatif doğum yöntemleri, Doğum III ve gebelik ve egzersiz derslerine kayıt olan, 3. (n: 69) ve 4. sınıf ebelik öğrencileri (n: 39) yer aldı.

Araştırmaya başlamadan önce Helsinki Deklarasyonu prensiplerine uyularak çalışmanın yapılacağı kurumdan etik kurul onayı alındı. Daha sonra etik kurul onayı ile Üniversitenin Bilimsel Araştırma Projeleri koordinatörlüğüne münferit araştırma önerisi sunuldu destek almaya hak kazandı. Elde edilen fon ile çalışmanın uygulama sınıfı materyalleri temin edildi. Bu materyaller bir gebenin ya da lohusanın gebelik doğum ve doğum sonu süreçte aktif eğitim alırken gerekli konforunun sağlandığı oturma düzeneği minderler ve mat, görsel ve dokunsal eğitim süreçleri için birebir gerçek bebek maketi, kemik pelvis, bebek bakım kitleri, projeksiyon cihazı, ayaklı tahta ile fiziksel hareketlilik için gerekli temel egzersiz ürünleri germe lastiği, pilates topu, dumbell ve rollerden oluştu. Malzeme temini ile fiziksel alan oluşturulduktan sonra toplam 108 öğrenci ile araştırma tamamlandı.

Veri Toplaması ve Analizi

Araştırma verileri; kişisel bilgi formu, uygulamalı eğitime yönelik soruları içeren ön test (12 soru) ve son test (11 soru) veri formları ile yüz yüze toplandı. Öğrencilere eğitim öğretim yılının ilk ders gününde kişisel bilgi formu ve ön test soru formu uygulandı daha sonra 15 haftalık eğitim öğretimin son ders gününde ise son test formu uygulanarak eğitimin değerlendirilmesi istendi.

Verilerin analizinde anketlerden elde edilen veriler Sosyal Bilimler İstatistik Paketi 25.0 programı (SPSS 25.0, Chicago, IL, ABD) kullanılarak yapılmıştır. Kategorik veriler “sayı (frekans) ve yüzde” olarak ifade edilmiştir. Kantitatif veriler “ortalama ± standart sapma” olarak tanımlanmıştır. Kategorik değişkenlerin Pre-Post test (iki grup) bağımlı gruplarda tekrarlayan ölçümlerinin karşılaştırmalarının analizinde Mc Nemar testi uygulanmıştır. İstatistiksel anlamlılık $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışmanın planlandığı tarihlerde tüm dünyada pandemi (COVID-19) ilan edilmesi nedeni ile eğitim öğretim dönemi hibrit olarak yürütülmüştür. Aynı öğrencinin birden fazla uygulamalı dersi seçmiş olması mükerrer veri nedeni ile çıkarılmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Çalışmanın yürütüldüğü üniversitenin Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 13.11.2019 tarihli 05 karar nolu çalışma onayı alınmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması $21.7 \pm 2,45$ (Min:19- Max:35) bulunmuştur. Öğrencilerin çoğunluğu (%70.4) il merkezinde yaşamaktadır ve %63.9'u 3. sınıfta okumaktadır (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerinin Dağılımı

	Ortalama± SD	Min-Max
Yaş	21,7 ± 2,45	19-35
	n	%
Yaşadığı yer		
İl	76	70.4
İlçe	20	18.5
Köy	12	11.1
Sınıfı		
3. Sınıf	69	63.9
4. Sınıf	39	36.1
Toplam	108	100.0

Araştırmaya katılan öğrencilerin %13.0'ünün daha önce yalnızca Doğum Bilgisi III dersini almış olduğu, ilaveten en fazla (%39.8) Doğum Ağrısı Yönetimi dersini aldıkları saptanmıştır. Bunun yanı sıra öğrencilerin %30.5'i Doğum Öncesi Eğitim Yaklaşımları dersini, %16.7'si ise Alternatif Doğum Yöntemleri derslerini daha önce aldıklarını bildirmişlerdir (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin Daha Önce Doğum ile İlgili Ders Alma Durumları

Doğum ile ilgili daha önce ders alma durumları	n	%
Doğum Ağrısı Yönetimi	43	39.8
Doğum Öncesi Eğitim Yaklaşımları	33	30.5
Doğum Bilgisi III	14	13.0
Alternatif Doğum Yöntemleri	18	16.7
Toplam	108	100.0

Araştırmaya katılan öğrencilerin tamamının daha önce doğum kavramı ile ilgili ders aldıkları tablo 2 de belirtilmiştir. Ancak bu öğrenciler içinden yalnızca %13'ü nün doğuma hazırlık sınıflarına ilişkin eğitim almadığı bildirilmiştir (Tablo 3). Doğuma hazırlık derslerinden herhangi birini alan öğrencilerin %59.6'sı lamaze, %15,6'sı Dick-Read, %11,7'si hypnobirthing ve %12,8'i ise Bradley felsefeleri hakkında bilgi aldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 3. Öğrencilerin Daha Önce Doğuma Hazırlık ve Doğuma Hazırlık Eğitimindeki Felsefeler ile İlgili Ders Alma Durumu

Daha önce doğuma hazırlık ile ilgili ders alma durumu (n:108)	n	%
Evet	94	87.0
Hayır	14	13.0
Doğuma hazırlık eğitimindeki felsefeler hakkında (94) bilgi alma durumu	n	%
Lamaze	56	59.6
Dick-Read	15	15.9
Hypnobirthing	11	11.7
Bradley	12	12,8

Toplam 108 öğrenciden veri toplanmıştır. Eğitim öncesi daha önce doğuma hazırlık ile ilgili almış olduğu bilgileri uygulama imkânı bulamayan 47 öğrenciden 26 (%55.3)'sı eğitim sonrası uygulama imkânı bulmuştur. Yine öğrencilerden 59 (%96.7)'u eğitim öncesi daha önce doğuma hazırlık ile ilgili almış olduğu bilgileri uygulama imkânı bulur iken eğitim sonrası da uygulama imkânı bulmuştur. Bu sonuç istatistiki açıdan anlamlı bulunmuştur ($p=0.00$).

Yine veri toplanan öğrencilerden 53 (%70.7)'ü eğitim öncesi daha önce doğuma hazırlık ile ilgili uygulamalarını yararlı bulur iken eğitim sonrası da yararlı bulmuştur. Öğrencilerden eğitim öncesi daha önce doğuma hazırlık ile ilgili uygulamalarını yararlı bulmayan 33 öğrenciden 24 (%72.7)'ü eğitim sonrası yapılan uygulamaları yararlı bulmuştur. Ancak bu sonuç istatistiki açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

İlaveten öğrencilerden 61 (%98.4)'i, eğitim öncesi daha önce doğuma hazırlık ile ilgili uygulamalarını yeterli bulur iken eğitim sonrası da yeterli bulmuştur. Yine daha önce doğuma hazırlık ile ilgili uygulamalarını yetersiz bulan 46 öğrenciden 44 (%95.7)'ü eğitim sonrası yeterli bulmuştur. Bu sonuç istatistiki açıdan anlamlı bulunmuştur ($p=0.000$). (Tablo 4).

Tablo 4. Öğrencilerin Almış Oldukları Doğuma Hazırlık Eğitimine İlişkin Ön Test ve Son Test Bulgularının Karşılaştırılması (n:108)

Önceki doğuma hazırlık ile ilgili alınan bilgileri uygulama imkânı bulma durumu								
Eğitim Sonrası								
Eğitim öncesi	Evet		Hayır		Toplam		X^{2a}	p^*
	n	%	n	%	n	%		
Evet	59	96.7	2	3.3	61	100	18.893	0.000
Hayır	26	55.3	21	44.7	47	100		

Doğuma hazırlık ile ilgili yapılan uygulamaları yararlı bulma durumu								
Eğitim Sonrası								
Eğitim öncesi	Evet		Hayır		Toplam		X^{2a}	p^*
	n	%	n	%	n	%		
Evet	53	70.7	22	29.3	75	100	0.022	0.883
Hayır	24	72.7	9	27.3	33	100		

Doğuma hazırlık ile ilgili yapılan uygulamaları yeterli bulma durumu								
Eğitim Sonrası								
Eğitim öncesi	Evet		Hayır		Toplam		X^{2a}	p^*
	n	%	n	%	n	%		
Evet	61	98.4	1	1.6	62	100	39.200	0.000
Hayır	44	95.7	2	4.3	46	100		

^a: McNemar test *: $p<0.001$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %29.6'sının doğum hazırlık eğitimine ilişkin beklentileri bulunmaktadır. Bu beklentilerin içeriğinde; %40.6 eğitimin interaktif olması, %37,5'i eğitimin transkültürel içerikli olması, %21,9'u ise eğitiminin uygulanabilir olması yer almıştır. Öğrencilerin %95.4'ü doğuma hazırlık ve destek sınıfının doğuma hazırlık eğitimi ile ilgili beklentileri karşıladığını ifade etmiştir (Tablo 5).

Tablo 5. Öğrencilerin Doğuma Hazırlık Eğitimine İlişkin Beklentilerinin ve Karşılama Durumlarının Dağılımı

Doğuma hazırlık eğitime ilişkin beklenti varlığı (n=108)	n	%
Evet	32	29.6
Hayır	76	70.4
Doğuma hazırlık eğitime yönelik beklentiler (n=32)		
Eğitimin interaktif olması	13	40.6
Eğitimin farklı kültürlere yönelik içeriğe sahip olması	12	37.5
Edindiği bilgiyi sahada uygulayabilme isteği	7	21.9
Fakültede açılan gebe okulunun doğuma hazırlık eğitimi ile ilgili beklentileri karşılama durumu (n=108)		
Evet	103	95.4
Hayır	5	4.6
Toplam	108	100.0

TARTIŞMA

Çalışma verilerinde belirtildiği üzere öğrencilerin yaş ortalaması 22 yıl ve öğrencilerin yaklaşık %70'i 3. sınıf ebelik öğrencisinden oluşmuştur. Çalışmanın yapıldığı kurumda 4. Sınıfta doğuma hazırlığa yönelik seçmeli derslerin dönemde 2 olması, pandemi nedeni ile gebelik ve egzersiz dersinin açılmaması ve karışık öğrenme (hibrit) sürecinde, seçmeli dersler içerisinde doğuma hazırlık sınıfı seçmelilerin yüz yüze yürütülecek olması talebin az olmasına doğrudan 4. sınıf öğrenci sayısının örneklem içerisinde daha az olmasına neden olmuştur. 3. Sınıf öğrencilerinin hem Doğum III dersini alması, hem kendi döneminden hem de üst dönemden doğuma hazırlık seçmeli derslerine yönelik taleplerinin olması da örneklem grupları arasındaki farklılığı ortaya koymaktadır. Doğuma hazırlık dersindeki alınan felsefelerin yine farklılık göstermesinin nedeni dönemsel olarak dersi başka eğitimcinin yürütmesi, öğretim elemanının uzmanlık alanına göre aldığı felsefeyi içeriğe entegre etmesi nedeni ile de ortaya çıkmıştır. Bütün bu kısıtlılıklara rağmen; eğitim-öğretim de çağdaş öğrenme stratejilerinin geliştirilmesi amacıyla açılan doğuma hazırlık ve destek sınıfının öğrencilerin tamamına yakınında dersten beklentiyi karşıladığı ortaya konmuştur. Açılan sınıfın mesleki eğitim ve öğretim sistemlerinde, uygulamalarda, kurumlarda sunulan kalitenin geliştirilmesinde katkı sağladığı, öğrencilerin; gebelik, doğum, doğum sonu dönemde egzersiz, doğumda felsefik yaklaşımlar ve doğum ağrısı ile baş etmede non-farmakolojik yöntemlere ilişkin konularda; uygulayarak öğrenme süreçlerini başarılı bir şekilde tamamlayarak öğrencilerin dersten beklentilerinin yüksek oranda karşılandığı görülmüştür. Literatürde de öğrenme süreçlerinin pasif yerine aktif olması durumunda öğrencilerin motivasyon, tutku, merak, ilgi ve dikkatlerinin daha yüksek olacağı ileri sürülmektedir (Kelly vd., 2010). Aynı zamanda öğrencilerin memnuniyetlerinin klinik de kadına danışmanlık verme ve bakım sunma noktasında da streslerini en aza indireceği düşünülmüştür. Çalışmamızda da öğrenme ortamından beklentisi olan öğrencilerin (n:32) yaklaşık %22'sinin aldığı felsefik bilgiyi klinikte uygulamaya istekli olduğu görülmüştür.

Doğuma Hazırlık ve Destek Sınıfları ile ebelik eğitiminde uygulama içeren konuların laboratuvar ortamında interaktif şekilde yürütülmesi, klasik sınıfların dışında öğrencilerin dersi tercih etme, derse devamlılık ve derste aktif rol (rol play, drama, maket kullanımı, akran eğitimi vb.) almalarını arttırdığı gözlemlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %95.4'ü fakültede açılan doğuma hazırlık ve destek sınıfının eğitim ile ilgili beklentilerini karşıladığı belirlenmiştir. Ebelik öğrencilerinin aktif rol alabildikleri eğitim-öğretim programlarında daha memnun olduklarını gösteren bulgular daha önceki çalışmalarda bildirilen sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Esencan ve arkadaşları (2022) yaptığı çalışmada ebelikte teorik bilginin simülasyon maketleri kullanılarak öğrencilerin de aktif rol aldığı derslerin öğrencilere olumlu yönde katkı sağladığı sonucuna ulaşmışlardır. Bir başka çalışmada da benzer şekilde beceri laboratuvarlarında uygulama araçlarının eğitimde kullanılmasının öğrenci

başarısını ve öğrencilerin derse olan isteğinin arttığı bildirilmiştir (Bolat, 2021; Wu, Hwang, Su, 2012). Büyüköztürk ve arkadaşları (2022) da yaptıkları çalışmada anatomi laboratuvarı kurulmadan önce ve sonra eğitim alan öğrencilerin başarı notları arasında anlamlı fark olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan bu çalışmada ebelik öğrencisinin beklentilerindeki bu artış, doğuma hazırlık sınıfında interaktif eğitimin etkinliğini doğrulayabilir.

Teşekkür

Yazarlar çalışmayı destekleyen Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinasyon Birimine ve çalışmaya destek veren öğrencilere teşekkürlerini sunar.

Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destekleyen Kurum

Araştırma münferit bir proje (2021/1-28 M) olup, T.C. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinasyon Birimi tarafından 25-03-2021 tarihinde 1 yıl süre ile 23.482,00 TL destek almaya hak kazanmıştır.

Yazar Katkıları

Plan, tasarım: AB, ET, DTB; **Materyal, metot ve veri toplama:** AB, ET; **Analiz ve yorum:** AB, ET; **Yazım ve eleştirel değerlendirme:** AB, ET, DTB

KAYNAKLAR

- Aslantekin, Ö.F., Ergün S., Palas, K.P., Karadaş, A., Kaynak, S., Çalışkan, T. (2021). Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin simülasyon eğitimine ilişkin bilgi düzeyleri ve farkındalıkları. *Online Türk Sağlık Bilimleri Dergisi*. 6(4):583-590.
- Atasay B., Arslan S. (2001). Barselona anne ve yenidoğan hakları barselona deklarasyonu. *STED*; 10(12):457-459
- Bolatlı, G. (2021). Hemşirelik bölümü öğrencilerinin anatomi dersi hakkındaki düşünceler. *STED*. 30(4): 238-44.
- Bülez, A., Turfan, E. Ç., Soğukpınar, N. (2018). Evaluation of the effect of hypnobirthing education during antenatal period on fear of childbirth. *The European Research Journal*. 5(2): 350-354.
- Büyüköztürk Karul, A., Özsunar, Y., Taşpınar, A., Öner, H., Yıldırım, B., Başaloğlu, H. ve ark. (2022). Sağlık bilimleri lisans eğitiminde anatomi dersi kapsamında anatomik maketlerin kullanımının öğrencilerin akademik başarıları üzerine etkisi. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*.6 (2): 303-309.
- Darnley, C., Rhodes, C., Roberts, P., Williams, P. (2018). Team based learning in nursing and midwifery higher education; a systematic review of the evidence for change. *Nurse Education Today*. 60:75-83. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.09.012>
- Dinç, H., Yazıcı, S., Yılmaz, T., Günaydin, S. (2014). Gebe eğitimi. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*. 1(1):68-76.
- Dow, A. (2008). Clinical simulation: a new approach to midwifery education. *British Journal of Midwifery*.16(2): 94-98.
- Esencan, T. Y., Yıldırım, A. D., Daştan, K., & Güder, A. (2022). Normal ve riskli doğum simülasyon uygulamalarının ebelik öğrencilerinin memnuniyeti ve kendine güvenlerine etkisinin değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*.10(3): 903-917.
- International Confederation of Midwives (ICM). (2013). Global standards for midwifery education 2013. https://www.internationalmidwives.org/assets/files/general-files/2018/04/icm-standards-guidelines_ammended2013.pdf
- Işık, C., Küğcüm, G. (2021). Pandemi sürecinde klinik uygulamadaki ebelik öğrencilerinin kaygı düzeyleri ile akademik motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Medical Sciences*. 16(2): 132-140.
- Kadayıfçı, O. (2005). Lamaze yöntemi ile doğuma hazırlık ve doğum (Edit). Nobel Tıp Kitabevi, Adana. 5- 87.
- Luyben, A., Fleming, V. and Vermeulen, J. (2020). Midwifery education in COVID-19-time: Challenges and opportunities. *Midwifery*. 89: 102776.
- Mezuniyet Öncesi Ebelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (EUÇEP). (2016). Öğretim yöntem ve teknikleri. 42-43. https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Ulusal-cekirdek-egitimi-programlari/ebelik.pdf
- T.C. Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü (KHGM) (2019). Sağlık Bakım, Hasta Hizmetleri ve Eğitim Dairesi Başkanlığı. Gebe Okulu Genelgesi Yayınlandı. <https://shgmsmdb.saglik.gov.tr/Eklenti/27398/0/usul-ve-esaslarpdf.pdf>

- Tandoğan, Ö., Küğcömen, G., ve Satılmış, İ. G. (2020). Ebelik öğrencilerinin doğumda lamaze felsefesi hakkında bilgi ve görüşleri. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 6(1): 1-13.
- Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA). (2013). Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, T.C. Kalkınma Bakanlığı ve TÜBİTAK, Ankara, Türkiye. <http://www.sck.gov.tr/wp-content/uploads/2020/02/Turkiye-Nufus-ve-Sa%C4%9Flık-Arastirmasi-2013.pdf>
- Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA). (2018). Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, T.C. Kalkınma Bakanlığı ve TÜBİTAK, Ankara, Türkiye. TNSA2018_ana_Rapor.pdf (sck.gov.tr)
- World Health Organization (WHO). (2003). Promoting effective perinatal care 2002. Essential Antenatal, Perinatal and Postpartum Care Training modules. <http://www.euro.who.int/document/e79235.pdf>
- Wu, P., Hwang, L., Su, Y. M. A. (2012). Context-aware mobile learning system for supporting cognitive apprenticeships in nursing skills training. *International Forum of Educational Technology & Society*. 15: 223-36.